

בית משפט השלום בראשון לציון

חדל"פ 20-05-2295 מושיאשוילי נ' ממונה על חדלות פירעון – מחוז תל אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_308329

מספר בקשה: 9

בפני כבוד השופטת דר להב

המבקש: אלכסנדר מושיאשוילי, ת"ז 302102348 ע"י ב"כ עוה"ד איריס מיטל

נגד

המשיבים: 1. המוסד לביטוח לאומי ע"י ב"כ עוה"ד יהודה אדרעי
2. ממונה על חדלות פירעון – מחוז תל אביב
3. משה סויד (נאמן)

בקשה להחלת הפטר על חוב המזונות

פסק דין

- 1 ביום 24.5.2020 ניתן צו לפתיחת הליכים בעניינו של היחיד, לבקשתו. היחיד יליד 1958, היה
- 2 בעברו דר רחוב ומכור לאלכוהול. כיום מאושפז במחלקה לתשושי נפש בבית החולים קריית
- 3 שלמה. היחיד משתכר מקצבת נכות בסך של כ-3,200 ש"ח, אשר ממנה מנוכה, מדי חודש, סך
- 4 של 2,000 ש"ח לטובת בית החולים שבו הוא מאושפז. נגד היחיד הוגשו שתי תביעות חוב בלבד,
- 5 שתיהן על ידי המוסד לביטוח לאומי ("המל"ל"), בסך כולל של 236,280 ש"ח.
- 6
- 7 2. היחיד גרוש משנת 2000 ולו שני ילדים, בגירים (בני 29 ו-27).
- 8
- 9 3. ביום 10.5.2022 התקיים דיון בעניינו של היחיד, ובהתאם להמלצת הממונה, ובשים לב להיעדר
- 10 פוטנציאל השתכרות והיעדר נכסים, ניתן ליחיד הפטר לאלתר. בד בבד, ביקשה באת כוח היחיד
- 11 לקבל הפטר גם בגין חוב המזונות למל"ל. נקבע כי היחיד ימציא את פרוטוקול הדיון למל"ל
- 12 אשר יוכל להגיש תגובתו לבקשה.
- 13
- 14 4. ביום 6.7.2022 הגיש היחיד בקשה עצמאית למתן הפטר מחוב המזונות למל"ל. בבקשה נטען כי
- 15 מדובר באדם שמונה לו אפוטרופוס, בן 64, יליד אוקראינה, גרוש ואב לשני ילדים בוגרים
- 16 שניתקו עמו כל קשר מזה שנים רבות. הסתבכותו הכלכלית נבעה מכך שהיה מכור לאלכוהול
- 17 מגיל צעיר והתגורר תקופה ארוכה ברחוב. בשל ההתדרדרות במצבו הבריאותי והקוגניטיבי,
- 18 מינה בית המשפט לענייני משפחה ביום 12.5.2019 את עמותת "רעות אפוטרופסות"
- 19 כאפוטרופוס קבוע לגופו ולרכושו. כיום, היחיד מאושפז דרך קבע בבית החולים "קרית שלמה"
- 20 במחלקת תשושי נפש, מאחר והוא זקוק לטיפול והשגחה צמודים. ליחיד אין כל רכוש, והוא

בית משפט השלום בראשון לציון

חדל"פ 20-05-2295 מושיאשוילי נ' ממונה על חדלות פירעון – מחוז תל אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_308329

- 1 נעדר מסגרת משפחתית או חברתית תומכת, הוא נעדר כושר השתכרות ואין צפי לשיקומו.
2 מקור הכנסתו היחיד הוא כ-1,057 ש"ח, לאחר פיצול הגמלה המשולמת לו על ידי המל"ל.
3
4 5. ביום 25.8.2022 הגיש המל"ל את תגובתו, לפיה הוא מתנגד למתן הפטר מחוב המזונות. לפי
5 הנטען בתגובת המל"ל, היחיד לא כלכל את ילדיו משך שנים, והקופה הציבורית עשתה זאת
6 תחתיו. המל"ל שילם את מזונות היחיד בין השנים 2000 עד 2013, וחוב זה הגיע לכ-223,000
7 ש"ח. היחיד לא סתר את החזקה לפיה חוב המזונות נוצר בחוסר תום לב. ליחיד דרגת אי כושר
8 מלאה החל משנת 2020, כך שאין קשר בין הנכות לבין המחדל של אי תשלום המזונות משך
9 שנים. עוד טען המל"ל, כי היחיד מקבל את חלקו בגמלת הנכות (כ-1,050 ש"ח), והגמלה מנוהלת
10 על ידי עמותת רעות. יתרת הגמלה אמורה להיות מועברת למוסד הרפואי שבו מאושפז היחיד,
11 אולם בשל הסכמים שונים הגמלה אינה מועברת למוסד, אלא נותרת בביטוח הלאומי ומשמשת
12 לפירעון החוב. מכאן שמחיקת החוב לא תיטיב כלל עם היחיד, אך תרע את מצבה של הקופה
13 הציבורית. עוד ציין המל"ל, באמרת אגב, כי על פי החומר הקיים במערכתיו, עולה לכאורה כי
14 ליחיד דירת מגורים.
15
16 6. בתגובה מיום 30.10.2022, הדגיש היחיד כי אין כל דירה על שמו של היחיד, וכי הוצגו בפני
17 הממונה מסמכים המעידים על כך שהיחיד חסר כל ונעדר רכוש. לפי הנטען, דחיית הבקשה
18 למתן הפטר מחוב מזונות העבר תהווה פגיעה בזכותו לקיום אנושי מינימאלי בכבוד.
19
20 7. הממונה אף הוא הגיש את תגובתו, ולפיה לאור מכלול נסיבותיו של היחיד אין כל תוחלת
21 מהמשך ניהול ההליך, והמליץ להחיל את צו ההפטר גם כלפי חוב המזונות. הממונה הדגיש כי
22 מאישור מיסוי מקרקעין עולה כי לא נמצאו כל זכויות ע"ש החייב.
23
24 8. סעיף 175(א) לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 ("החוק") קובע, כי ההפטר
25 לא יחול על "חוב מזונות שהחבות בו היא לפי פסק דין". סעיף 175(ב) מוסיף וקובע, כי "על אף
26 האמור בסעיף קטן (א), בית המשפט רשאי, בנסיבות חריגות המצדיקות זאת, להורות כי
27 ההפטר יחול על חובות עבר המפורטים להלן, כולם או חלקם, ורשאי הוא להתנות החלת הפטר
28 כאמור בתנאים". החריג האמור חל גם על חוב מזונות.
29
30 9. לא בכדי נמנע המחוקק מלכלול חוב מזונות בגדר החובות שלגביהם יינתן הפטר. חוב מזונות
31 מצביע על כשל מוסרי של היחיד, שהפר את חובתו האישית כלפי אלה הסמוכים על שולחנו. רק
32 במקרים חריגים ויוצאי דופן, כאשר בית המשפט השתכנע כי החוב נצבר בתום לב, וכי מצבו
33 של היחיד אינו צפוי להשתפר, עשוי בית המשפט לפטור את היחיד מחוב המזונות.
34
35 10. פסק הדין המנחה בעניין זה ניתן בע"א 6456/13 ישעיהו נ' גמזו (3.5.2015) ("עניין ישעיהו"),
36 בעניין פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ס-1980, אולם עקרונותיו ממשיכים לחול גם

בית משפט השלום בראשון לציון

חדל"פ 20-05-2295 מושיאשוילי נ' ממונה על חדלות פירעון – מחוז תל אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_308329

- 1 כיום (ע"א 3746/21 סנדרוסי נ' עו"ד דרור שלו – נאמן לנכסי החייב (8.7.2021) ("עניין
2 סנדרוסי").
- 3
- 4 11. בעניין ישעיהו, ניתן הפטר מחוב מזונות בגובה של כ-3 מיליון ש"ח על ידי בית המשפט של
5 פשיטת רגל, וזאת בשים לב לנסיבותיו הייחודיות של החייב: גילו המתקדם (בן למעלה מ-70
6 שנים); הימשכות הליך פשיטת הרגל למעלה מ-12 שנים; מצבו הרפואי הלקוי; והעובדה כי אין
7 טענה לפיה יש לו נכסים אשר לא מומשו או כי צפוי שינוי ביכולתו לפרוע את חובותיו בעתיד.
8 למול אלה, הביא בית המשפט בחשבון את מצבן ה"שפיר" של האם ובתה ואת העובדה שגבו
9 סכומים ניכרים מתוך חוב המזונות, תוך שהדגיש כי מדובר בתוצאה חריגה הנובעת
10 מהשיקולים שפורטו, וכי אין בה כדי לכרסם בעיקרון הכללי שלפיו ככלל לא יוענק הפטר מחוב
11 מזונות. בית המשפט העליון דחה את הערעור על פסק הדין, תוך שציין כי "ההפטר האמור אין
12 בו בשום אופן משום מתן הכשר להתנהגותו של המשיב 1 ומקובלת עלי בהקשר זה טענת
13 המערערות כי התנהלותו הבעייתית של המשיב 1 בפרשה הנדונה, ראויה לכל גינוי".
- 14
- 15 12. עוד הוסיף בית המשפט העליון בע"א 2837/17 ברדה נ' כונס נכסים הרשמי (6.6.2018):
- 16 "בית משפט זה קבע כי הכללת חוב מזונות במסגרת הליכי הפטר תתאפשר
17 בנסיבות חריגות בלבד... זאת, נוכח ה"כשל המוסרי" הדבק בהתנהלותו
18 של החייב, בשל העובדה כי מדובר ב"חוב חברתי-סוציאלי", שנוצר בשל
19 הפרת המחויבות האישית של החייב לדאוג לכלכלת מי שהוא חב
20 במזונותיהם... עמדה זו באה לידי ביטוי גם בקביעה שניתן לכלול בצו
21 ההפטר חוב בגין מזונות עבר בלבד".
- 22
- 23
- 24 13. על רקע חשיבותו החברתית של מוסד המזונות, החריג האמור מיושם בפסיקה "במשורה
25 ובמקרים חריגים בלבד, שבהם שוכנע בית המשפט כי החייב נהג בתום לב ומצבו אינו בעל אופק
26 משופר – בין מבחינה כלכלית, לרבות היעדרם של נכסים בבעלותו ומיצוי יכולת ההשתכרות
27 שלו; בין מבחינת בריאותו הלקויה וגילו המתקדם; בין עקב הימשכות ההליכים בעניינו לאורך
28 שנים רבות; בין לנוכח פגיעה בזכותו לקיום מינימלי בכבוד; ולרוב – מכל הבחינות הללו גם
29 יחד" (עניין סנדרוסי).
- 30
- 31 14. בע"א 5628/14 סלימאן נ' סלימאן (26.9.2016) נפרשה רשימת השיקולים שאותה על בית
32 המשפט לשקול בטרם יכריע בבקשה למתן הפטר מחוב מזונות, תוך שהודגש כי אין מדובר
33 ברשימה סגורה, וכל מקרה יידון על פי נסיבותיו הפרטניות. כמו כן, הוטעם כי בראש הרשימה
34 נמנה תום ליבו של החייב בתקופה שבטרם הגשת הבקשה לפשיטת רגל: "כושר הפירעון הנוכחי
35 של החייב, ועד כמה הוא צפוי להשתנות בעתיד; קיומם של נכסים בבעלותו; גילו ומצב
36 בריאותו; מצבו האישי והמשפחתי; נסיבות היווצרות החוב; אם המדובר בחוב לעבר בלבד, או

בית משפט השלום בראשון לציון

חדל"פ 20-05-2295 מושיאשוילי נ' ממונה על חדלות פירעון – מחוז תל אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_308329

- 1 בחוב שוטף שממשיך להיצבר; חלוף הזמן מעת יצירת החוב, בשים לב לשאלת 'תרומתו' של
2 החייב להתמשכות ההליכים בעניינו, כדי למנוע מצב שבו יעדיף חייב להשתמט מתשלום במשך
3 זמן ממושך, על מנת שבסופו של יום יופטר ממנו; אם החייב עשה מאמצים לפרוע את החוב
4 מיוזמתו, או שמא החוב נפרע במקצתו רק בעקבות הליכים שנקטו הזכאים; אם החייב עודנו
5 חב בסיפוק צרכי המחיייה השוטפים של הזכאים למזונות, ובפרט קטינים, לעומת מצב שבו
6 החוב נוגע לעבר הרחוק, שאז חוב המזונות הפסוק מאבד מאופיו המקורי ומתקרב יותר
7 במהותו לחוב כספי רגיל; מצבם הכלכלי הנוכחי של הזכאים למזונות; האם תיפגע זכותם של
8 החייב או של הזכאים לקיום מינימלי בכבוד; אם החייב מיצה את האפשרויות העומדות
9 לרשותו בגדרי הליכי ההוצאה לפועל, ואם יהיה באלה כדי להביא תועלת ממשית לנושים;
10 עמדותיהם של בעלי התפקידים בהליך פשיטת הרגל".
- 11
- 12 15. ומן הכלל אל הפרט. החל משנת 2000 צבר היחיד חוב מזונות עבור שני ילדיו (כיום בגירים).
13 המל"ל נשא בתשלום המזונות לאורך שנים רבות (עד שנת 2013). היחיד טוען כי הימנעותו
14 מתשלום המזונות לא נבע מזדון, אלא מנסיבות חייו העגומות, שכן היה מכור לאלכוהול מגיל
15 צעיר, לא תפקד, ואף התגורר ברחוב במשך תקופות ממושכות. אף שאין בנסיבות אלה כדי
16 "לנקות" את היחיד כליל מהפגם המוסרי שבאי תשלום מזונות ילדיו הקטינים, הרי שהנסיבות
17 האישיות, על משקלן המצטבר, אינן מונעות בנסיבות העניין, קביעה כי החוב לא נוצר בחוסר
18 תום לב (השוו: רע"א 3175/19 **אבן חיים נ' המוסד לביטוח לאומי** (8.8.2019); פש"ר (מחי
19 מרכז) 11031-07-19 **ניסנוב נ' כונס נכסים רשמי תל אביב** (28.1.2021); חדל"פ (שלי חי')-19808-
20 04-20 **כליפי נ' ממונה על חדלות פירעון מחוז חיפה והצפון** (1.8.2021)).
- 21
- 22 16. לצד כל אלה, מדובר ביחיד מבוגר יחסית, הסובל מבעיות בריאות, עד כדי כך שמונו לגופו
23 ולרכושו אפוטרופוס. אין לו כל כושר השתכרות עתידי ואין לו נכסים כלשהם ואף לא משפחה
24 שתתמוך בו. בנסיבות אלה, כפי שכבר נקבע בפסיקה לא אחת, מתקיימות הנסיבות החריגות
25 המצדיקות מתן הפטר גם מחוב המזונות.
- 26
- 27 17. המל"ל ניסה להיתלות בעובדה שמחיקת החוב לא תיטיב עם היחיד אולם תפגע בקופה
28 הציבורית, משום שעקב הסכמים שונים אותו חלק מהגמלה שאמור להיות מקוזז לטובת
29 המוסד הרפואי למעשה נותר במל"ל ומשמש לפירעון החוב. טענה זו לא הובררה עד תום, ולא
30 הוצגו מסמכים כלשהם התומכים בה.
- 31
- 32 18. הוספתי וביקשתי את תגובת היחיד לטענה זו של המל"ל, ובתגובה מיום 5.12.2022 צירף
33 אסמכתא אודות סל המחיה שלו, ממנה עולה כי הפער בין הכנסותיו להוצאותיו עומד על כ-150
34 ש"ח, וכן הודגש מצבו הכלכלי והרפואי הקשה והיעדר תמיכה משפחתית כלשהי.

בית משפט השלום בראשון לציון

חדל"פ 20-05-2295 מושיאשוילי נ' ממונה על חדלות פירעון – מחוז תל אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_308329

19. לאחר ששקלתי את השיקולים מזה ומזה, הגעתי למסקנה כי מדובר באחד מאותם מקרים
חריגים שבהם ראוי ליתן הפטר מחוב המזונות. היעדר נכסים כלשהם בשילוב מצבו הרפואי
הקשה של היחיד, המלמד על היעדר כל יכולת השתכרות עתידית, מצביעים על היעדר תוחלת
כלשהי לגביית חוב המזונות בעתיד, ומטים את הכף לטובת מתן הפטר מחוב המזונות.
הצטברות הנסיבות הבריאותיות, הכלכליות והסוציאליות – מצדיקה, במקרה דנן, את הצעד
החריג של מתן הפטר, גם למי שדבק פגם מוסרי-חברתי בהתנהלותו.

7

20. אני נעתרת אפוא לבקשה, וקובעת כי ההפטר יחול גם על יתרת חוב המזונות.

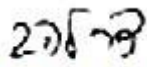
9

10

11

ניתן היום, ט"ו כסלו תשפ"ג, 09 דצמבר 2022, בהעדר הצדדים.

12

דר להב, שופטת

13
14

